

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Βελησσαρίου Χρυσούλα Φυσικός, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης email: velissariou1@gmail.com Ονουφριάδου Ελένη Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης email: elenonouf@hotmail.com Πιπινής Αθανάσιος Μάριος Μηχανολόγος Μηχανικός, Εκπαιδευτικός, τελειόφοιτος email: thanpir654321@gmail.com Τσακνάνης Μάριος Γεωπόνος, Εκπαιδευτικός, μεταπτυχιακός φοιτητής email: marios1096@hotmail.com

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και ετερότητα

- Βασική αρχή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης είναι η κοινωνική δικαιοσύνη και η άρση των αποκλεισμών για την κοινωνική ένταξη των ομάδων (Ανδρής, 2016).
- Οι «ξένοι» μαθητές δεν αποτελούν δεύτερης κατηγορίας ανθρώπους, για να έχουν ανάγκη ειδικής παιδαγωγικής (Καναβάκης, 2004). Επιπρόσθετα, η συμμετοχή των παιδιών με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες στα σχολεία, κατά τον Rommeberg (όπως αναφέρεται στο Καναβάκης, 2004) μπορεί να οδηγήσει σε δημιουργική αλληλεπίδραση.

Κοινά σχολεία για όλους

- Φοίτηση όλων των μαθητών ανεξάρτητα από πολιτισμική προέλευση σε κοινά σχολεία και η ίση μεταχειρισή τους από τους εκπαιδευτικούς με στόχο την γλωσσική και γνωστική τους βελτίωση και την αποφυγή της περιθωριοποίησής τους (Ανδρής, 2016).
- εφαρμογή της δίγλωσσης εκπαίδευσης (Καναβάκης, 2004).
- εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Μπιγιάκη, 2009).

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην διαχείριση της ετερότητας

- Στοιχείο-γνώση εκπαιδευτικών πολιτικών για τον τρόπο που αντιμετωπίζει τη διαφορετικότητα το κράτος (αφομοίωση, διαχωρισμός, αναγνώριση ή παραγωγική αφομοίωση της διαφοράς) (Αρβανίτη, 2016).
- πολυπολιτισμική ετοιμότητα (αυτή ενισχύεται με: γνώση της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας και τη γνώση των νόμων σχετικών με μαθητές μετανάστες ή ομογενείς) (Παλαιολόγου, 2003) (όπως αναφέρεται στο Λαπούσης, Πέτσιου & Βελεγράκη, 2016).
- ο εκπαιδευτικός εφαρμόζει διάφορες μεθόδους διδασκαλίας έχοντας υπόψη του τα αναλυτικά προγράμματα (Γεωργαγιάννη, 2004) (όπως αναφέρεται στο Λαπούσης, Πέτσιου & Βελεγράκη, 2016).
- υποστηρίζει τους μαθητές στην ανάπτυξη διαπολιτισμικής τους συνείδησης (ασκεί διαμεσολαβητικό ρόλο, επιλέγει το υλικό του και παρουσιάζει και αναλύει στους μαθητές την ετερότητα (Ιωαννίδου, 2015)).
- πίστη του εκπαιδευτικού ότι κάθε μαθητής μπορεί να βελτιωθεί (ενεργοποιεί τους μαθητές διά της συνεργατικής προσέγγισης, προσαρμόζει τη διδασκαλία του στις μαθησιακές ανάγκες κάθε μαθητή) (Χατζησωτηρίου & Ξενοφώντος, 2014).
- Ο δάσκαλος δεν οφείλει μόνο να μεταδίδει γνώσεις, αλλά και να συμβάλλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή (η στάση του προς τα παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς επηρεάζει και τη στάση των άλλων παιδιών προς τα παιδιά αυτά) (Πουρσανίδου, 2016).

Ενίσχυση ενεργούς μάθησης των μαθητών

- συνεχείς ερωτήσεις
- επαναδιατυπώσεις όρων
- εξήγηση των στόχων της διδασκαλίας κάθε φορά
- ορθή διαχείριση του χρόνου
- αργός ρυθμός ομιλίας
- καλή άρθρωση
- επαναλήψεις
- αποφυγή γενικεύσεων και αναπαραγωγής στερεοτύπων (Τσιρώνης, 2008).

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών

- να κατευθύνεται στις ανάγκες τους
- να είναι ενδοϊπηρεσιακή
- να συνδυάζει εθνικούς στόχους με τις τοπικές ανάγκες
- να προσφέρει θεματικές, διαθεματικές γνώσεις, καθώς και τεχνολογικές και επικοινωνιακές δεξιότητες
- η επαγγελματική ανάπτυξη, όμως, των εκπαιδευτικών χρειάζεται να είναι ευρύτερη, περιλαμβάνοντας την προσωπική μελέτη και τον αναστοχασμό (Καραγιώργη, & Συμεού, 2005).
- τέλος, είναι ανάγκη να εκπαιδεύονται συνεχώς (αφού το βασικό επίπεδο αξιοπρέπειας στο σχολείο σχετικά με τη διαπολιτισμικότητα μπορεί να διασφαλιστεί μέσω της ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών) (Σταμέλος, 2002).

Σχέση του εκπαιδευτικού με την κοινωνία

- ο δάσκαλος να προσεγγίζει άλλους πολιτισμούς
- να ενθαρρύνει την επικοινωνία των μαθητών (Ρέντζη, 2017).
- να δημιουργεί κλίμα συνυπευθυνότητας και ενεργοποίησης για προσφορά και δράση για την κοινωνία
- να οριοθετεί την ευτυχία μέσα στο πλαίσιο της συνύπαρξης με τους άλλους και του αγώνα για δικαιοσύνη και αλληλεγγύη
- η στάση του εκπαιδευτικού προς τον «ξένο» μπορεί να επηρεάσει και τη στάση της κοινωνίας μακροχρόνια προς τον «ξένο» (αφού η επιρροή αυτή συντελείται χωρίς πίεση)
- η κατανόηση των μαθητών ότι οι αποκτούμενες δεξιότητές τους πρέπει να τίθενται και για την πρόοδο της ομάδας και της κοινωνίας αργότερα είναι καθήκον του δασκάλου
- ωστόσο, χρειάζεται να κατανοήσει ο εκπαιδευτικός ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να δρουν σύμφωνα με τις επιταγές της συνείδησής τους (Καναβάκης, 2004).

Αναφορές

- Ανδρής, Ε. (2016).
- Αρβανίτη, Ε. (2016).
- Ιωαννίδου, Ε. (2015).
- Καναβάκης, Μ. (2004).
- Καραγιώργη, Γ., Συμεού, Α. (2005).
- Λαπούσης, Γ., Πέτσιου, Ε., Βελεγράκη, Α. (2016, Φεβρουάριος).
- Μάγος, Κ. (2013).
- Μπιγιάκη, Ν. (2009).
- Πουρσανίδου, Ε. (2016).
- Ρέντζη, Α. (2017).
- Σταμέλος, Γ. (2002).
- Τσιρώνης, Χ. (2008).
- Χατζησωτηρίου, Χ., Ξενοφώντος, Κ. (2014).

Μοντέλα διαχείρισης της ετερότητας

- **Το αφομοιωτικό**
- **Το ενταξιακό**
- **Το συμπεριληπτικό διαπολιτισμικό μοντέλο** (Ανδρής, 2016).
- Σύμφωνα με το συμπεριληπτικό διαπολιτισμικό μοντέλο όλοι οι πολιτισμοί είναι ισάξιοι και επιδιώκεται η αξιοποίηση της εθνοπολιτισμικής ετερότητας (Ανδρής, 2016).

Δραστηριότητες για διαπολιτισμική γνώριμια

- Όσες αφορούν από την επικαιρότητα
- Όσες αφορούν από τα μαθήματα
- δράσεις σχεδίων εργασίας
- Αντίθετα, ενισχύονται τα στερεότυπα με δράσεις που αναφέρονται σε γιορτές ή σε ενδυμασίες (Μάγος, 2013).